

**UCHWAŁA NR XXVII/196/20
RADY GMINY MIEŚCISKO**

z dnia 30 listopada 2020 r.

**w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”
na rok 2021.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r.; poz. 2277) uchwala się, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na rok 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodnicząca Rady
Gminy Mieścisko

Kamila Mazurek

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2021

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2021.

Wprowadzenie

Rozdział I

Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców gminy Mieścisko.

Rozdział II

Lista aktualnych problemów i celów, które wynikają z diagnozy i analizy danych statystycznych.

ROZDZIAŁ III

Zadania, wskaźniki oraz planowane wydatki na realizację poszczególnych zadań.

Rozdział IV

Lokalna lista zasobów - podmioty przewidziane do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział V

Monitorowanie stanu problemów alkoholowych.

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział VII

Źródła finansowania i zasady finansowania.

Rozdział VIII

Postanowienia końcowe.

WPROWADZENIE

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej negatywne konsekwencje dotyczą nie tylko samych osób pijących szkodliwie lub uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem szczególnej uwagi ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Zastanawiamy się jak szybciej, skuteczniej i efektywniej pomagać rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia. Z kolei pomoc, to nie tylko minimalizowanie ich skutków, ale przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać - to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, niezależnie od presji otoczenia.

Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwiła lepszą realizację zarówno działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i środki na realizację tych zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W art. 4¹ określa się, że „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy”.

Dokumentem - który oprócz ustawy - stanowi podstawę prawną podejmowanych działań, jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wchodzący w skład strategii rozwiązywania problemów społecznych, corocznie uchwalany przez Radę Gminy (art. 4¹ ust. 2).

Zawarte w programie działania mają na celu podnoszenie świadomości wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz innych grup społecznych na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Są to zarówno działania profilaktyczne, których zasadniczą rolą jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów oraz rozwiązywanie i zmniejszanie skali problemów już istniejących celem ograniczenia szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych w środowisku lokalnym.

I Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców gminy Mieścisko.

1. Sytuacja demograficzna i społeczna.

Gmina Mieścisko jest gminą wiejską, położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie wągrowieckim. W 2017 roku gminę zamieszkiwało 6 084 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, w tym 4 847 powyżej 18 roku życia, w 2018 roku 6 071, w tym 4 771 mieszkańców powyżej 18 roku życia, a w 2019 roku 6003, w tym 4 819 powyżej 18 roku życia.

Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Tabela 1. Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2017	6084	58	55	3
2018	6065	66	57	10
2019	6003	64	52	12

Dane: Urząd Gminy Mieścisko

2. Rynek napojów alkoholowych i dostępność napojów alkoholowych na terenie gminy Mieścisko.

Podjęmowanie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych poprzez ograniczanie dostępności alkoholu stanowi podstawowy obowiązek gminy, wynikający z przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien przypadać na 1000 osób. Dziś średnia dla całej Polski to 273 osoby. Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która weszła w życie w dniu 9 marca 2018 r., dała gminom szereg kompetencji umożliwiających kształtowanie polityki dotyczącej dostępności napojów alkoholowych, m.in. w zakresie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy, sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i konsumpcji napojów alkoholowych. Samorządom przysługuje prawo do ograniczenia sprzedaży alkoholu w sklepach między godziną 22.00 a 6.00 rano, a także ustalania maksymalnej liczby zezwoleń odrębnie dla sołectw, dzielnic i osiedli. Ten ostatni przepis stwarza możliwość ograniczenia koncentracji dużej liczby punktów sprzedaży alkoholu w jednym miejscu, np. w centrum miejscowości. Przed ww. nowelizacją ustawy, rada gminy ustalała dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży, z wyłączeniem punktów sprzedaży prowadzących wyłącznie sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa. Dotychczas sprzedaż piwa nie była objęta żadnym limitem.

Obecnie obowiązująca uchwała dla gminy Mieścisko, zamiast dotychczasowej maksymalnej liczby punktów sprzedaży, wprowadziła maksymalną liczbę zezwoleń. Oznacza to, że w zależności od rodzaju sprzedawanych napojów alkoholowych, punkt sprzedaży może mieć od jednego do trzech rodzajów zezwoleń, a ustalana maksymalna liczba zezwoleń dotyczy wszystkich rodzajów zezwoleń, w tym również tych na sprzedaż piwa. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży ustalono Uchwałą Nr XL/261/18 Rady Gminy Mieścisko z dnia 28 czerwca 2018 r. i wynosi ona:

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży wynosi:

- 35 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa;
- 30 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 30 zezwoleń o zawartości powyżej 18% alkoholu.

2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:

- 25 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa;
- 22 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 23 zezwoleń o zawartości powyżej 18% alkoholu.

2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:

- 10 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa;
- 8 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 7 zezwoleń o zawartości powyżej 18% alkoholu.

Wprowadzone uchwałą Rady Gminy Mieścisko zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określają warunki rozmieszczenia punktów w terenie z zachowaniem odpowiedniej odległości od miejsc chronionych. Punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 30 metrów od szkół, przedszkoli i żłobków oraz kościołów.

Tabela 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Rok	Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	Razem
2017	20	6	26
2018	19	5	24

2019	19	5	24
-------------	-----------	----------	-----------

Na koniec 2019 roku gminę Mieścisko zamieszkiwało 6003 mieszkańców. Jak wynika z powyższej tabeli liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na koniec 2019 roku wynosiła 24. **Zatem na jeden punkt przypadało 250 mieszkańców, co stanowi mniej niż średnia dla Polski. Im mniej osób przypada na jeden na punkt, tym większa dostępność alkoholu.**

Tabela 3. Dane w zakresie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych latach.

Rok	2018	2019	2020
Liczba zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	24	20	24
Liczba zezwoleń od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	25	22	19
Liczba zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu	19	23	18

Tabela 4. Dane dot. liczby niewykorzystanych liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych latach.

Rok	2018	2019	2020
Liczba niewykorzystanych zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	11	15	11
Liczba niewykorzystanych zezwoleń od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	5	8	11
Liczba niewykorzystanych zezwoleń powyżej 18%	11	7	12

Jak wynika z powyższej tabeli do wykorzystania przez przedsiębiorców pozostaje jeszcze duża liczba wolnych zezwoleń, co z pewnością nie sprzyja ograniczeniu spożycia alkoholu.

Tabela 5. Wartość sprzedanych napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Mieścisko na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców.

Rok	2017	2018	2019
Wartość sprzedanego alkoholu w złotych	3 885 196 zł średnio na każdego mieszkańca przypada kwota 638 zł	4 243 756 zł średnio na każdego mieszkańca przypada kwota 699 zł	4 353 932 zł średnio na każdego mieszkańca przypada kwota 725 zł

Z powyższej tabeli wynika, że w 2018 roku nastąpił wzrost wartości sprzedanego alkoholu o prawie 359 tys. zł w stosunku do roku 2017. W 2019 roku nastąpił wzrost o 110 tys. zł w stosunku do roku 2018 roku i o 469 tys. w stosunku do roku 2017. Systematycznie rośnie także wartość sprzedanego alkoholu przypadająca na jednego mieszkańca.

3. Szkoły, przedszkola i placówki wsparcia dziennego.

Tabela 6. Liczba dzieci w szkołach i przedszkolach.

Szkoły i przedszkola	30.09.2017 r.	30.09.2018 r.	16.11.2019 r.
SP Mieścisko	514	491	406
SP Popowo Kościelne	84	97	121
Przedszkole w Mieścisku i Popowie Kościelnym	178	177	174

Ponadto na terenie gminy Mieścisko działa placówka wsparcia dziennego - Świetlica Środowiskowa. Korzystają z niej dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innych grup ryzyka. Świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 17.00. Jest ona miejscem, gdzie prowadzone są działania wspierające wszechstronny rozwój dziecka, uczestnikom zapewnia się pomoc w nauce, rozrywkę oraz rozwijanie zainteresowań.

Tabela 7. Liczba dzieci w Świetlicy Środowiskowej w poszczególnych latach.

Lp.	Rok	Ogółem	W tym dzieci z rodzina problemem alkoholowym	Liczba wychowawców
1.	2017	15	11	1
2.	2018	15	12	1
3.	2019	15	5	1

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie wspierania rodziny i pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2010 r., poz. 821) w placówce takiej pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, nie może przebywać więcej niż 15 dzieci.

Realizacja Programów profilaktycznych.

Tabela 8. Realizacja Programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia w szkołach i przedszkolu.

Lp.	Rok	Liczba uczniów uczestniczących w tych programach	Liczba nauczycieli i wychowawców uczestniczących w programach	Liczba rodziców uczestniczących w programach
1.	2017	0	0	0
2.	2018	163	14	180
3.	2019	0	5	50

W 2017 roku nie zrealizowano żadnego rekomendowanego programu profilaktycznego. W 2018 roku działaniami objęto 163 uczniów, 14 nauczycieli i 180 rodziców. W 2019 z rekomendowanych programów skorzystało 50 rodziców i 5 nauczycieli.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została Zarządzeniem Nr 18 Wójta Gminy Mieścisko z dnia 19 lutego 2019 r. W skład Komisji wchodzi 9 osób. W ramach Komisji działają 3 podzespoły problemowe, zespół ds. procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, zespół ds. profilaktyki i zespół ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Komisja pracuje zgodnie z regulaminem zatwierdzonym Zarządzeniem Wójta Gminy Mieścisko Nr 150 z dnia 21 listopada 2019 r.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności należy:

1. Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Zapraszanie na rozmowę osób, co do których wpłynęło zgłoszenie i motywowanie do leczenia odwykowego.
3. Współpraca z prokuraturą, sądem, kuratorami, policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mieścisku oraz placówkami leczenia odwykowego.
4. Motywowanie do podjęcia terapii, konsultowanie osób pijących problemowo, prowadzenie grup wsparcia dla osób, które ukończyły leczenie w całodobowych oddziałach terapii.
5. Kontrolowanie podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.

6. Opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Gminy dot. zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Mieścisko.
8. Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zakładanie Niebieskich Kart oraz udział w pracach grup roboczych powołanych w związku z procedurą Niebieskiej Karty.
9. Uczestniczenie w szkoleniach przeznaczonych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W **2017 roku** do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku wpłynęło **13 wniosków** o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, w 2018 roku **17 wniosków**, a w 2019 roku **14 wniosków**. Podzespół ds. procedury zobowiązania do leczenia odwykowego w 2017 roku odbył **6 posiedzeń**, wezwano **22 osoby** - zgłosiło się **14 osób**. W 2018 roku odbyło się **7 spotkań**, na które wezwano **28 osób** (w tym 2 członków rodziny) - zgłosiło się **12 osób**. W **2019 roku** odbyło się **6 posiedzeń** podzespołu, wezwano **24 osoby** (w tym 1 członka rodziny) - zgłosiło się **8 osób**.

Tabela 9. Liczba osób, z którymi członkowie Komisji prowadzili rozmowy.

Liczba osób, z którymi członkowie Komisji prowadzili rozmowy	2017	2018	2019
Osoby uzależnione od alkoholu	10	12	7
Członkowie ich rodzin	4	4	1

Tabela 10. Liczba osób, w stosunku do których Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień od alkoholu.

Liczba osób, w stosunku do których Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień od alkoholu	2017	2018	2019
Osoby wobec, których gminna komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	1	6	3
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w ramach grup roboczych, w skład, których wchodził członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	8	2	5

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, liczba wniosków kierowanych do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy w 2019 roku uległa zmniejszeniu. W związku z powyższym liczba osób, w stosunku do których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego również uległa zmniejszeniu.

5. Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy Mieścisko funkcjonują 2 Punkty Konsultacyjno-Edukacyjne dla Osób z Problemem Alkoholowym oraz udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. W punktach zatrudnione są trzy osoby: specjalista ds. psychoterapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat psychoterapii uzależnień nadany przez PARPA), psycholog oraz trzeźwy alkoholik. Zakres usług Punktów przedstawia się następująco: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta, motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym, udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom, prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie, motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc, gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Tabela 11. Liczba rodzin objętych konsultacjami.

Liczba rodzin objętych konsultacjami	2017	2018	2019
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	60	19	21
Dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym)	15	13	14
Osobom doznającym przemocy w rodzinie	0	0	0
Osobom stosującym przemoc	0	0	0

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli liczba rodzin objętych konsultacjami w Punktach Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie uległa znacznemu zmniejszeniu w porównaniu do roku 2017, ale zwiększyła się w stosunku do roku 2018.

6. Placówki leczenia odwykowego, z których korzystają mieszkańcy gminy Mieścisko.

Mieszkańcy gminy Mieścisko korzystają z usług Poradni Leczenia Uzależnień w Wągrowcu, z usług Oddziału Leczenia Uzależnień Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie oraz Zakładu Leczenia Uzależnień w Charcicach.

7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku.

Tabela 12. Świadczenia z OPS.

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	128	161	128
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	19	16	12

Z danych pozyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieścisku wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej w 2017 roku wynosiła 128, w 2018 roku liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej wynosiła 161 czyli wzrosła o 33, a następnie w 2019 spadła do poziomu z roku 2018. Natomiast liczba rodzin objętych pomocą z powodu problemu alkoholowego w rodzinie systematycznie spada. W 2017 roku z pomocy skorzystało 19 rodzin, w 2018 już o 3 rodziny mniej, a w 2019 roku o 7 mniej w stosunku do roku 2017 i o 4 mniej w stosunku do roku 2018.

Tabela 13. Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie.

Rok	2017	2018	2019
Liczba nowych Niebieskich Kart	9	3	10
Liczba Niebieskich Kart w rodzinie z problemem alkoholowym	5	2	5

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że w 2017 roku założonych zostało 9 NK, w 2018 tylko 3, a w 2019 aż 10. Z tego w rodzinach z problemem alkoholowym założono 5 NK w 2017 roku, 2 w 2018 roku i ponownie 5 w 2019 roku.

9. Nietrzeźwość - przestępstwa i wykroczenia odnotowane przez Komisariat Policji w Skokach.

Tabela 14. Nietrzeźwość - przestępstwa i wykroczenia odnotowane przez Komisariat Policji w Skokach.

Przestępstwa i wykroczenia	2017	2018	2019
Liczba interwencji domowych w związku z nadużywaniem alkoholu	29	15	14
„Niebieskie Karty”	6	4	7
Interwencje w miejscach publicznych	21	15	20
Nietrzeźwi kierowcy	9	9	10
Osoby nietrzeźwe zatrzymane w PDOZ (pomieszczenie dla osób zatrzymanych) lub doprowadzone do Izby Wytrzeźwień	9	9	2

Z danych Komisariatu Policji w Skokach wynika, że liczba interwencji domowych systematycznie ulega zmniejszeniu z 29 w 2017 roku do 14 w 2019 roku. Zwiększyła się natomiast liczba założonych „Niebieskich Kart” z 6 w 2017 roku do 7 w 2019 roku. Liczba interwencji w miejscach publicznych wynosiła w 2017 roku - 21, w 2018 roku - 15, natomiast w 2019 ponownie wzrosła do 20. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców utrzymuje się prawie na niezmiennym poziomie, wzrost o jedną osobę. Znacznemu zmniejszeniu uległa natomiast liczba osób zatrzymanych w PDOZ lub przewiezionych do Izby Wytrzeźwień z 9 w 2017 roku do 2 w 2019 roku.

10. Inne dane.

Stan bezrobocia

Tabela 15. Stan bezrobocia.

Gmina Mięścisko	31.12.2017 r.	31.12.2018 r.	31.12.2019 r.
Liczba bezrobotnych ogółem	151	113	86
Zarejestrowani z prawem do zasiłku	22	16	20

Zarejestrowani bez prawa do zasiłku	129	87	66
-------------------------------------	-----	----	----

Dane PUP Wągrowiec.

Z przedstawionych wyżej danych widać wyraźny spadek bezrobocia na terenie gminy Mieścisko, z 151 osób zarejestrowanych w 2017 r. do 86 zarejestrowanych w 2019 roku.

11. Szacunkowe dane dot. populacji, w której występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 16. Dane opracowane na podstawie statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. populacji osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na podstawie stanu ludności z dnia 31.12.2019 r.

		Polska - 38,6 mln	Mieścisko
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% całej populacji	ok. 800 tys.	ok. 121 osoby
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo)	ok. 4% całej populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 240 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% całej populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 240 osób
Osoby pijące szkodliwie, nie uzależnione od alkoholu	ok. 5-7% całej populacji	ok. 2-2,5 mln osób	ok. 300-420 osób

Z powyższych danych wynika, że na terenie Gminy Mieścisko różne kategorie problemów alkoholowych mogą dotyczyć w sposób bezpośredni lub pośredni prawie 1000 osób, co stanowi około 15% wszystkich jej mieszkańców. Jest to populacja osób uzależnionych od alkoholu, pijących szkodliwie, współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

12. Diagnoza problemów społecznych na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 roku.

Na zlecenie Wójta Gminy Mieścisko, firma Oficyna Profilaktyczna 30-556 Kraków ul. Dworcowa 9a/9 przeprowadziła badania, które opierały się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami przy wykorzystaniu narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz. Badania przeprowadzone zostały w IV kwartale 2019 r. Łącznie wzięło w nich udział 311 osób, w tym 100 dorosłych mieszkańców, 193 uczniów oraz 18 sprzedawców napojów alkoholowych.

Zróznicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Mieścisko oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących gminy Mieścisko w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, uczniów oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które posłużyły opracowania niniejszego programu mającego na celu poprawę sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz zachowań przemocowych.
- Zapoznanie się z problemami uczniów szkół podstawowych, szczególnie z ich postawami i doświadczeniami związanymi z wybranymi zagrożeniami społecznymi oraz uzależnieniami, a także poczuciem bezpieczeństwa.
- Poznanie doświadczeń sprzedawców napojów alkoholowych związanych z wykonywanym przez nich zawodem, w szczególności sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym.

ALKOHOL

Z przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy badań można wnioskować, że jedną z najważniejszych kwestii zdaje się być problem picia alkoholu – **13% uczniów deklaruje, że inicjację alkoholową mają już za sobą**. Łatwość w sięganiu po alkohol może być związana z tym, że duża część badanej młodzieży jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych – takie zdanie wyraża 36%. Dodatkowo wśród uczniów są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (4% uczniów). Powinien być to sygnał dla władz lokalnych, który musi skutkować kontynuacją działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży szkolnej. By przynosiła ona skutek i trafiała do młodych ludzi, musi być prowadzona przez doświadczonych trenerów, specjalistów, którzy będą potrafili dotrzeć do młodzieży w dzisiejszej, trudnej rzeczywistości. Rekomenduje się podjęcie działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym wśród dzieci i młodzieży w celu obniżenia liczby uczniów inicjujących we wczesnych latach . picie alkoholu. Zaleca się przeprowadzanie programów rekomendowanych przez Państwową Agencję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sytuacja pierwszego kontaktu z alkoholem powinna zwrócić szczególną uwagę, tym bardziej, że część młodych respondentów deklaruje, że **po raz pierwszy alkohol piła z osobami dorosłymi – 36%** uczniów szkoły podstawowej (osoby, które wcześniej deklarowały inicjację alkoholową) przyznaje, że alkohol piło z rodzicem. Niestety możemy tutaj **mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie** alkoholu przez młodzieży. Być może wielu rodziców wychodzi z założenia, że w ten sposób nauczą dziecko, że alkohol to nic przyjemnego lub też będą mieli zachowanie dziecka po alkoholu pod kontrolą. Niestety jest to błędna teoria, dlatego warto uświadamiać rodziców w tym aspekcie. Tym bardziej, że jak deklaruje 60% uczniów ich rodzice wiedzą, że młodzi piją alkohol i bywa, że reagują obojętnością. Dlatego skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców powinno być jednym z założeń lokalnych programów profilaktyki. Trzeba też jasno powiedzieć, że żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką niewątpliwie w dalszym ciągu są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.

Grupa rówieśnicza i jej akceptacja jest dla młodych ludzi na tyle ważna, że są w stanie dla niej podejmować różnego rodzaju zachowania ryzykowne np. picie alkoholu, a o takim zachowaniu wraz z rówieśnikami mówi 32% uczniów. Istotne są także powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ duża część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 72% uczniów jest takiego zdania. Dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób na dobrą zabawę (44% uczniów wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest by wyczulić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

Warto zwrócić także uwagę na kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, gdyż **aż 35% ankietowanych dorosłych przyznaje, że byli świadkami zakupu alkoholu przez osoby nieletnie**, a spora część młodzieży uważa, że na terenie Mieściska łatwo jest kupić alkohol osobom nieletnim.

Poruszenie tematyki związanej ze spożywaniem alkoholu przyniosło nam także informację o tym, że dorośli mieszkańcy analizując problemy w przestrzeni lokalnej to właśnie alkoholizm oraz picie alkoholu przez młodzież wskazali na pierwszych miejscach – kolejno 60% i 30%. Widać także zmiany w zakresie picia alkoholu na terenie gminy na przestrzeni ostatnich 10 lat. Są to bardzo istotne informacje dla planowania dalszych działań profilaktycznych. Edukacja prowadzona wśród dorosłych powinna także koncentrować się na takich zagadnieniach jak prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu czy też picie alkoholu przez kobiety w ciąży. **Z przeprowadzonych badań wynika, że 6% prowadziło pojazd będąc pod wpływem alkoholu, co może być tragiczne w skutkach, dlatego trzeba zapobiegać tego typu sytuacjom.** Ponadto specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Alkoholizm oraz przemoc domowa

to jedno z ważniejszych problemów społecznych, które dotyczą gminę w opinii jej mieszkańców. Rodzinom z problemem alkoholowym powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów. Z kolei, na terenie gminy może zostać przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania.

PRZEMOC

Zarówno z młodzieżą, jak i z dorosłymi został poruszony także bardzo trudny temat przemocy w rodzinie. Został on wskazany jako jeden z najważniejszych problemów lokalnych – 32% wskazało właśnie na przemoc w rodzinie. Jeśli chodzi o **sytuacje doświadczania przemocy w swoim najbliższym otoczeniu, 44% uczniów oraz 10% dorosłych mieszkańców** udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Jak już wspomniano, jest to spory odsetek, biorąc pod uwagę, że często zjawisko przemocy jest ukrywane przez jej ofiary. Ważne by wzmacniać postawę otwartości wobec tego problemu, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania dorosłych mieszkańców, także w zakresie działań pomocowych, prowadzonych w środowisku lokalnym. Tym bardziej, że na pytanie, czy znają w swoim otoczeniu przypadki przemocy w rodzinie, 19% udzieliło twierdzącej odpowiedzi, natomiast 35% słyszało o takich sytuacjach wśród swoich znajomych. Niestety są pośród badanych osoby, które uważają, że obrażanie czy wyzwiska są normalną sprawą w każdej rodzinie – 15% jest tego zdania. To ważny sygnał dla osób zajmujących się w gminie profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym, instytucjach pomocowych w najbliższym otoczeniu. Istotna jest także profilaktyka prowadzona w placówkach oświatowych, gdyż młodzi ludzie nie tylko dostrzegają problem przemocy w swoich szkołach (o występowaniu przemocy pomiędzy uczniami mówi 43% ankietowanych uczniów), ale także sami przyznają, że taką przemoc stosowali.

13. Wnioski

Dokonując analizy danych zawartych w diagnozie stwierdzić należy, że:

1. W 2017 roku z pomocy materialnej udzielonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieście skorzystało 19 rodzin, w 2018 - 16 rodzin, a w 2019 roku już tylko 12 rodzin. Systematycznie spada także liczba rodzin objętych pomocą z powodu problemu alkoholowego w rodzinie. W 2017 roku z pomocy skorzystało 19 rodzin, w 2018 już o 3 rodziny mniej, a w 2019 roku o 7 mniej w stosunku do roku 2017 i o 4 mniej w stosunku do roku 2018.

2. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w roku w 2017 roku wynosiła 9. W 2018 spadła do 3, a w 2019 wzrosła aż 10. Z tego w rodzinach z problemem alkoholowym założono 5 NK w 2017 roku, 2 w 2018 roku i 5 w 2019 roku. Niepokojący jest znaczny wzrost założonych NK, w tym w rodzinach z problemem alkoholowym w roku 2019. Z badań przeprowadzonych w 2019 roku wśród mieszkańców gminy, zarówno młodzież, jak i dorośli, problem przemocy w rodzinie wskazali jako jeden z najważniejszych problemów lokalnych – 32% ankietowanych. Jeśli chodzi o sytuacje doświadczania przemocy w swoim najbliższym otoczeniu, 44% uczniów oraz 10% dorosłych mieszkańców udzieliło twierdzącej odpowiedzi.
3. Z danych Komisariatu Policji w Skokach wynika, że liczba interwencji domowych systematycznie ulega zmniejszeniu z 29 w 2017 roku do 14 w 2019 roku. Nieznacznie natomiast zwiększyła się liczba założonych „Niebieskich Kart” z 6 w 2017 roku do 7 w 2019 roku. Liczba interwencji w miejscach publicznych wynosiła w 2017 roku - 21, w 2018 roku - 15, natomiast w 2019 ponownie wzrosła do 20. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców utrzymuje się prawie na niezmiennym poziomie, wzrost o 1 osobę. Znacznemu zmniejszeniu uległa natomiast liczba osób zatrzymanych w PDOZ lub przewiezionych do Izby Wyrzecznień z 9 w 2017 roku do 2 w 2019 roku. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców w okresie ostatnich 2 lat utrzymuje się na tym samym poziomie tj. 9 osób.
4. W 2017 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku wpłynęło 13 wniosków o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, w 2018 roku 17 wniosków, a w 2019 roku 14 wniosków. Po nieznacznym wzroście do 17 wniosków w 2018 roku, w 2019 spadła ponownie do 14 wniosków. W związku z powyższym zaleca się podjęcie uchwał przez Radę Gminy ograniczających dostępność alkoholu na terenie gminy Mieścisko.
5. Jako pozytywne zjawisko należy przyjąć fakt spadku bezrobocia na terenie Gminy Mieścisko, co zapewne ma także duży wpływ na ograniczenie skali problemów wynikających z nadużywania alkoholu przez lokalne społeczeństwo.
6. W gminie Mieścisko rośnie wartość sprzedaży napojów alkoholowych. W 2017 roku wyniosła 3 885 196 zł, w 2018 roku 4 243 756 zł (wzrost aż o ok. 359 tys. zł), w 2019 - 4 353 932 zł co stanowi wzrost o ponad 110 tys. zł w stosunku do roku 2018 roku i o ok. 469 tys. w stosunku do roku 2017. Systematycznie rośnie także wartość sprzedanego alkoholu przypadająca na jednego mieszkańca.
7. Niepokojącym zjawiskiem wśród mieszkańców gminy Mieścisko jest przekraczanie spożycia dziennej standardowej porcji alkoholu. W przypadku kobiet zaleca się nie przekraczanie jednej porcji w ciągu dnia przez pięć kolejnych dni w tygodniu, zachowując dwa dni abstynencji, natomiast mężczyźni nie powinni przekraczać dwóch porcji w ciągu dnia przez kolejnych pięć dni w tygodniu zachowując dwa dni trzeźwości. Ponad 20% mieszkańców deklaruje, że wypija więcej niż zalecana

porcja standardowa na dzień. Wskazywać to może na problem nadużywania alkoholu przez mieszkańców gminy Mieścisko. Zaleca się przeprowadzenie przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków dla zdrowia i relacji społecznych nadużywania alkoholu. Istotnym jest dotarcie do jak największego grona odbiorców. Rekomenduje się użycie ulotek i bilbordów powołując się w nich na wyniki niniejszego raportu.

8. Kolejnym zjawiskiem wymagającym podjęcia działań profilaktycznych jest podejmowanie pracy pod wpływem alkoholu. **Aż 14% respondentów wykonuje swoje obowiązki zawodowe będąc pod wpływem alkoholu.** Zaleca się podjęcie działań edukacyjnych skierowanych zarówno do pracodawców jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji. Winno się zasugerować pracodawcom wyposażenie zakładu pracy w alkomaty i okresową kontrolę trzeźwości oraz wyposażenie zakładów pracy w ulotki.
9. Kolejny istotnym problemem w gminie Mieścisko stanowi prowadzenie pojazdów przez osoby pod wpływem alkoholu. **Aż 23% mieszkańców było świadkami prowadzenia pojazdu przez osobę nietrzeźwą,** natomiast 18% respondentów twierdzi, że zdarzyło się im prowadzić samochód po wypiciu alkoholu, z czego 8% zostało zatrzymanych za jazdę pod wpływem. Zaleca się przeprowadzenie kampanii profilaktycznej z zakresu konsekwencji prawno-społecznych związanych z prowadzeniem pojazdu po wypiciu alkoholu.
10. Z zebranych i opracowanych danych wynika, że osoby niepełnoletnie i pod wpływem alkoholu mogą kupić alkohol na terenie gminy. Stanowi to złamanie prawa w myśl ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w której art. 1 5, mówi: „zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym; 2) osobom do lat 18 [...]. Zaleca się kontynuowanie działań w zakresie przeprowadzenia kontroli w punktach sprzedaży alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.
11. Z przedstawionych rezultatów badań wynika, że **40% mieszkańców było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży alkoholu.** Zaleca się Ośrodkowi Zdrowia Lekarzy Rodzinnych informowanie kobiet w ciąży o skutkach nadużywania alkoholu. Należy przekazać informacje na temat alkoholowego zespołu płodowego FAS jako konsekwencji picia alkoholu w okresie ciąży poprzez dystrybucję ulotek i plakatów.
12. Podejście mieszkańców gminy Mieścisko do kwestii spożywania alkoholu jest zróżnicowane. 41% badanych uznaje, że „wszystko jest dla ludzi”, natomiast 38% stwierdza, iż powinno zachować się

umiarkowanie. Tylko 16% jest całkowicie przeciwna spożywaniu alkoholu. Wskazuje to na liberalne podejście do alkoholu, dające przyzwolenie na jego spożywanie. Podmioty zajmujące się profilaktyką uzależnień i zachowań ryzykownych w gminie winny podjąć działania edukacyjne skierowane do mieszkańców, które będą miały na celu zwiększenie wiedzy na temat alkoholu i negatywnych skutków związanych z jego piciem.

13. Z analizy danych wynika, że co czwarty uczeń na terenie gminy Mieścisko doznał przemocy, przede wszystkim ze strony kolegów/koleżanek, natomiast aż 25% badanych stosuje przemoc wobec swoich rówieśników.

Na podstawie powyższej analizy należy uznać, że **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok** powinien być kontynuacją polityki realizowanej przez Gminę Mieścisko w latach ubiegłych w oparciu o *Ustawę o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi*. Stanowi on spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze określonych zagadnień społecznych, które realizowane będą w 2021 roku. Przedstawiony poniżej Gminny Program jest nowy, ale zasadniczo nieodbiegający w swej formie i treści od poprzednich, co warunkuje w dużym stopniu jego skuteczność. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholowych i przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej.

ROZDZIAŁ II

Lista aktualnych problemów i celów, które wynikają z diagnozy i analizy danych statystycznych.

PROBLEMY WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY	CEL
Zwiększona dostępność alkoholu spowodowana: - wysoką liczbą niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - spadkiem liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych, - małą odległością od obiektów chronionych (30 m)	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie dostępności alkoholu w gminie Mieścisko. <u>Cele szczegółowe:</u> - obniżenie limitów zezwoleń do wykorzystania przez przedsiębiorców, - zwiększenie odległości od obiektów chronionych, - ograniczenie godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).
Wczesna inicjacja alkoholowa i picie alkoholu przez uczniów.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie picia alkoholu, w tym opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez uczniów.

	<u>Cele szczegółowe</u> - podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
Przemoc rówieśnicza wśród uczniów.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie zachowań uczniów w zakresie przemocy rówieśniczej. <u>Cel szczegółowy:</u> - kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki, - zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.
Rodzice podchodzą liberalnie do picia alkoholu przez ich dzieci.	<u>Cel główny:</u> Zmiana liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci. <u>Cel szczegółowy</u> - zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach w zakresie utrzymania abstynencji przez ich dzieci.
Duży procent osób dorosłych pije alkohol w sposób ryzykowny, przekraczanie spożycia dziennej standardowej porcji alkoholu.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie liczby osób pijących ryzykownie. <u>Cel szczegółowy:</u> - edukacja dotycząca picia ryzykownego.
Przemoc domowa wśród osób dorosłych.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie przypadków przemocy w rodzinie. <u>Cele szczegółowe:</u> - zapewnienie możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej dla osób dorosłych doświadczających przemocy, - zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, - zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy, - zwiększenie kompetencji członków grup roboczych w zakresie pracy z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie.
Szkody zdrowotne i rozwojowe u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie szkód zdrowotnych i rozwojowych u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. <u>Cele szczegółowe:</u> - zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania problemu alkoholowego w rodzinie, - zdobycie lub zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym, - poprawa relacji między rodzicami/opiekunami a dzieckiem, - promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

Brak wiedzy wśród sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży alkoholu. Duża łatwość zakupu alkoholu przez osoby nieletnie.	<u><i>Cel główny:</i></u> Zwiększenie poziomu wiedzy w grupie sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu. <u><i>Cel szczegółowy:</i></u> - zapewnienie dostępu sprzedawców handlujących alkoholem do szkoleń na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu.
W gminie są rejony, w których jest niebezpiecznie w związku z awanturami wywoływanym przez osoby będące pod wpływem alkoholu.	<u><i>Cel główny:</i></u> Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy w rejonach, w których najczęściej gromadzą się osoby pijane. <u><i>Cele szczegółowe:</i></u> - zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego poruszania się w obrębie gminy.
Picie alkoholu przez kobiety w ciąży.	<u><i>Cel główny:</i></u> Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa, szczególnie młodych kobiet na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży. <u><i>Cele szczegółowe:</i></u> - zapewnienie kobietom dostępu do materiałów edukacyjnych.
Picie alkoholu w miejscu pracy.	<u><i>Cel główny:</i></u> Ograniczenie przypadków picia alkoholu w czasie wykonywania obowiązków zawodowych. <u><i>Cele szczegółowe:</i></u> - zapewnienie pracodawcom i pracownikom dostępu do różnych form edukacyjnych.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA, WSKAŹNIKI ORAZ PLANOWANE WYDATKI NA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ.

W zakresie zwiększania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.		
Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Planowane wydatki
1. Prowadzenie Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym w Mieścisku i Popowie Kościelnym oraz finansowanie kosztów bieżącej działalności w/w Punktów.	- liczba osób objętych konsultacją, - liczba godzin działalności punktu	22.439 zł
2. Dystrybuowanie materiałów edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu, wśród osób korzystających z usług Ośrodka Pomocy Społecznej, Ośrodka Zdrowia Lekarzy Rodzinnych, punktów konsultacyjnych i innych instytucji pomocowych na terenie gminy.	- liczba przekazanych materiałów - liczba instytucji	300 zł
3. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb i instytucji kontaktujących się z osobami uzależnionymi lub członkami ich rodzin – finansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach, treningach, warsztatach itp. doskonalących umiejętności zawodowe lub ich organizacja.	- liczba uczestników - liczba szkoleń, warsztatów	1.600 zł
4. Kontynuacja dyżurów psychologa w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym dla Osób z Problemem i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieścisku.	- liczba osób objętych konsultacją, - liczba godzin działalności punktu	9.910 zł
Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.		
1. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego poprzez zabezpieczenie możliwości realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz jej podzespołów problemowych, w tym: a) zapewnienie lokalu na działalność komisji w budynku Urzędu Gminy oraz obsługi administracyjnej przez pracownika Urzędu Gminy, b) zabezpieczenie środków na wynagrodzenia członków komisji, c) finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego, d) finansowanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	- liczba klientów/rozmów motywujących do podjęcia leczenia, - ilość prowadzonych postępowań o leczenie odwykowe, - liczba osób skierowanych na badanie biegłych, - liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie leczenia	28.840 zł

	odwykowego	
2. Podnoszenie kompetencji członków GKRPA, (finansowanie uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach, naradach i innych formach doskonalenia zawodowego)	- liczba szkoleń/ narad/konferencji - liczba uczestników	wydatki w ramach środków przeznaczonych na szkolenia
3. Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Wągrowcu oraz Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie i Zakładem Leczenia Uzależnień w Charcicach.	- liczba konsultacji	-
4. Współpraca z Sądem Rejonowym w Wągrowcu, kuratorami sądowymi oraz Komisariatem Policji w Skokach i Komendą Powiatową Policji w Wągrowcu.	- liczba instytucji - liczba konsultacji	-
5. Propagowanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej i terapeutycznej w przypadku choroby alkoholowej.	- liczba przekazanych materiałów - liczba instytucji	wydatki w ramach środków przeznaczonych na zakup materiałów edukacyjnych
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej oraz ochrona przed przemocą w rodzinie.		
1. Realizowanie zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży w Świetlicy Środowiskowej w Mieścisku, w tym: - finansowanie zatrudnienia wychowawcy, - finansowanie bieżących kosztów funkcjonowania świetlicy, - zakupy materiałów, pomocy naukowych i sprzętów niezbędnych do prowadzenia zajęć, - finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlicy.	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć w świetlicy	31.879 zł
2. Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	- liczba osób objętych konsultacją - liczba godzin działalności punktu	wydatki w ramach działalności Punktu Konsultacyjno- Edukacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i dyżurów psychologa
3. Podejmowanie skutecznych interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń	- liczba podjętych działań	-

funkcjonowania rodziny, których głównym powodem jest nadużywanie alkoholu przez członka rodziny, przy ścisłej współpracy z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Ośrodkiem Zdrowia Lekarzy Rodzinnych, Świetlicą Środowiskową w Mieścisku i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- liczba osób objętych działaniami	
4. Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.	- liczba zorganizowanych kampanii - liczba uczestników	wydatki w ramach środków przeznaczonych na działania edukacyjne
5. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie diagnozowania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy.	- liczba sfinansowanych szkoleń - liczba uczestników	w ramach środków na szkolenia
6. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie oraz podejmowanie innych działań promujących życie rodzinne bez przemocy.	- liczba uczestników - liczba kampanii.	800 zł
Ograniczanie dostępności alkoholu.		
1. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Mieścisko pod względem jej zgodności z obowiązującymi przepisami.	- liczba punktów sprzedaży objętych kontrolą	wydatki w ramach pracy GKRPA
2. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim	- liczba szkoleń - liczba osób objętych szkoleniem	900 zł
3. Podjęcie uchwały w sprawie zmniejszenia limitu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zwiększenia odległości od obiektów chronionych czy ograniczenia sprzedaży w godzinach nocnych.	- liczba uchwał	-
Ograniczanie liczby nastolatków przejawiających zachowania agresywne, pijących alkohol oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej		
1. Prowadzenie na terenie szkół i placówek oświatowych podległych gminie Mieścisko: a) działań wychowawczych, edukacyjnych i informacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców na temat zagrożeń wynikających z picia alkoholu, b) działań profilaktycznych, poprzez upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki uniwersalnej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	- liczba realizowanych programów - liczba odbiorców - liczba wykwalifikowanej kadry	1.500 zł
2. Edukacja grup zawodowych (nauczycieli, pedagogów, wychowawców) w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą (finansowanie udziału w szkoleniach, kursach specjalistycznych)	- liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń	w ramach w/w środków

	-liczba osób uczestniczących w szkoleniach	
3. Realizacja programów, warsztatów, spotkań edukacyjnych rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców w tym na temat uzależnień i zjawiska przemocy.	-liczba programów, warsztatów - liczba uczestników	w ramach w/w środków
4. Diagnozowanie i monitorowanie skali problemów uzależnień oraz zjawiska przemocy na terenie gminy Mieścisko, w tym diagnoza w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących.	- liczba diagnoz, raportów, badań, - liczba osób objętych badaniem, diagnozą	-
Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców z zakresu uzależnień oraz przemocy w rodzinie.		
1. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych, problematyki uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz o zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet), a także z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez: a) udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców, b) prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów informacyjno-edukacyjnych, strony internetowej lub lokalnych mediów, c) informowanie o dostępnej ofercie pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, d) upowszechnianie informacji o prowadzonych na terenie gminy Mieścisko działaniach w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez prowadzenie strony internetowej, e) wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki, ulotki, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne	- liczba programów/kampanii, - liczba odbiorców, - liczba wykonanych materiałów - liczba zakupionych materiałów	w ramach środków na organizację działań profilaktycznych
Podjęmowanie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.		
1. Prowadzenie kampanii edukacyjnych z zakresu konsekwencji prawno-społecznych związanych z prowadzeniem pojazdu po wypiciu alkoholu. 2. Wspieranie KPP w Wągrowcu w podejmowanych przez nią działaniach kontrolnych mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego i eliminowanie kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu. 3. Zakup ogólnodostępnego alkomatu w celu samodzielnego kontrolowania stanu trzeźwości kierowców.	- liczba kampanii, szkoleń - liczba dystrybuowanych materiałów edukacyjnych - liczba pomiarów ogólnodostępnego alkomatu	3.000 zł

Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców z zakresu szkodliwości picia alkoholu przez kobiety w ciąży.		
1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych w szczególności do młodych kobiet poprzez: a) przekazanie wiedzy na temat alkoholowego zespołu płodowego FAS jako konsekwencji picia alkoholu w okresie ciąży, b) zakup i dystrybucja ulotek i plakatów, c) przekazanie materiałów edukacyjnych do Ośrodka Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku i Ośrodka Pomocy Społecznej.	- liczba zakupionych materiałów, - liczba rozpropagowanych materiałów	w ramach środków na zakup materiałów
Podnoszenie poziomu wiedzy pracodawców i pracowników celem przeciwdziałania nietrzeźwości w pracy.		
1. Podejmowanie działań edukacyjnych na rzecz trzeźwości w środowiskach pracy skierowanych zarówno do pracodawców jak i pracowników celem: a) polepszenia stanu zdrowia i dobrostanu pracowników, zwiększenia bezpieczeństwa w pracy, zwiększenia wydajności i obniżenia kosztów związanych z wypadkami, poprawy środowiska pracy i wizerunku firmy, polepszenia stanu zdrowia i samopoczucia pracowników, b) przedstawienia konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem i wykonywaniem pracy w stanie nietrzeźwości, c) wspierania pracowników w zmianie zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu tak, aby prowadzili zdrowszy tryb życia w godzinach pracy i poza nimi, c) pomoc w przyjęciu kultury organizacyjnej w miejscu pracy, która propaguje zdrowszy tryb życia i zwiększoną wydajność w miejscu pracy w kontekście alkoholu. 2. Wyposażenie zakładów pracy w ulotki.	- liczba zakładów pracy - liczba pracowników - liczba pracodawców - liczba zakupionych materiałów - liczba przekazanych materiałów	w ramach środków na zakup materiałów

ROZDZIAŁ IV

LOKALNA LISTA ZASOBÓW - PODMIOTY PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKII I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.
2. Punkty Konsultacyjno-Edukacyjne dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieścisku i Popowie Kościelnym.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku.
4. Placówki oświatowe (szkoły podstawowe i przedszkola w Mieścisku i Popowie Kościelnym).
5. Świetlica Środowiskowa w Mieścisku.
6. Świetlice wiejskie działające na terenie Gminy.
7. Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu.
8. Ośrodek Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku.
9. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Mieścisku.
10. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.
11. Parafie Rzymsko-Katolickie.

ROZDZIAŁ V

MONITOROWANIE STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Nad realizacją Programu nadzór sprawuje Wójt Gminy Mieścisko, który podejmuje także niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób zgłoszonych do Komisji jako nadużywające alkoholu,
- liczba wniosków do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- liczba osób objętych działaniami pomocowymi,
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- liczba osób korzystających z usług Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym w Mieścisku i Popowie Kościelnym,
- liczba kontroli i skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku za wykonywanie zadań otrzymują wynagrodzenie:

a) 120 brutto za udział w posiedzeniach komisji:

- całego zespołu,

- zespołów problemowych, w tym m. in.: zespołu ds. procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,

- grup roboczych tworzonych przez Zespół Interdyscyplinarny,

b) za przeprowadzenie kontroli w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych - w wysokości 20 zł za jeden punkt,

c) za udział w posiedzeniu komisji opiniującej wnioski o wydanie postanowień o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy - 30 zł za jedno posiedzenie.

2. Przeprowadzenie poszczególnych czynności przez członków Komisji wymaga uzgodnienia z Przewodniczącym lub Zastępcą Przewodniczącego GKRPA.

3. Wypłata wynagrodzenia następować będzie po upływie danego miesiąca na podstawie zestawienia sporządzonego w oparciu o listy obecności lub protokoły.

4. W przypadku delegowania członka Komisji (np. kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, szkolenia), przysługuje mu dieta i zwrot kosztów przejazdu na zasadach określonych w przepisach dot. zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.

5. Wypłata należności, o której mowa w pkt 4 następuje na podstawie polecenia wyjazdu służbowego wydanego przez Wójta Gminy Mieścisko.

ROZDZIAŁ VII

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mogą być również zasilane dotacjami z zewnątrz oraz darowiznami sponsorów.

2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetu Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

3. Dysponentem w/w środków jest Wójt Gminy realizujący zadania zgodnie z przyjętym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Uruchomienie środków następuje na podstawie umowy, porozumienia lub zlecenia.
5. Nie przewiduje się finansowania:
 - wynagrodzeń aparatu urzędniczego klubów i stowarzyszeń,
 - wyjazdów zagranicznych, bez względu na cel,
 - programów, które w swoich założeniach uwzględniają zysk,
 - działalności grupy AA, gdyż naruszyłoby to zasady ideowe tego ruchu,
 - indywidualnej pomocy materialnej jakimkolwiek osobom,
 - delegacji dla działaczy lub członków organizacji (z wyjątkiem przypadków oddelegowania na kursy i szkolenia specjalistyczne).
6. Realizacja niniejszego Programu następuje poprzez:
 - finansowanie ofert lub ich zakup od osób prawnych i fizycznych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz nadzór nad realizacją tych zadań,
 - tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej do realizacji Programu.

ROZDZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawartych w niniejszym Programie prowadzi Wójt Gminy Mieścisko.
2. Zobowiązuje się Wójta Gminy do złożenia w terminie do dnia 31 marca 2021 sprawozdania z realizacji niniejszego programu.